

Felkészülés a nemzetiségi önkormányzati választásokra

Schubert Olívia,
a Magyarországi Németek Országos Önkormányzatának elnökhelyettese

A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (Njtv.) 56. § (1) bek. a) – c) pontjai alapján 574 településen lehet kiírni német nemzetiségi választást. 2019-ben ez a szám 540 volt. Jelenleg 403 településen működik német nemzetiségi önkormányzat és a júniusi választások után is körülbelül ennyi megalakulására számítunk.

Helyi szinten a helyben vagy régióban jelentős civil szervezetek állítják a jelölteket. Országos szinten viszont – a korábbi választási ciklusoknak megfelelően – egy lista kerül felállításra. A megyék és a főváros közötti megállapodás szerint a Budapesthez való közelség miatt az Észak-magyarországi Német Önkormányzatok Szövetsége (EMNÖSZ) állítja a listát. A lista megnevezése: „Ungarndeutsch. Steh dazu!”. A Magyarországi Németek Országos Önkormányzata (MNOÖ) stratégiájában foglaltak szerint „a hatékony helyi, regionális és országos nemzetiségi érdekképviselethez hiteles, elkötelezett és professzionális munkára képes képviselőkre van szükségünk. Célunk a nemzetiségi önkormányzatok jogainak és önállóságának erősítése és ezzel a kulturális autonómia valódi kiépülése. A megyei szövetségek a jelöltállításakor elfogadják, hogy a magyarországi németiség aktív képviselői pártfüggetlenek, így nem jelölnek a megyei és országos önkormányzatba olyan személyeket, akik valamely politikai párt képviseletében aktív pártpolitikát folytatnak.”

A Magyarországi Németek Országos Önkormányzata elsősorban az évek óta bejáratott, a közösség tagjai által jól ismert és nyomon követhető *online felületein* tájékoztatja a nemzetiség tagjait a választásokkal kapcsolatos tudnivalókról. Az Önkormányzat honlapján, valamint a Magyarországi Német Kulturális és Információs Központ oldalán egyaránt létrehoztunk egy-egy választási aloldalt. Mindkettő folyamatosan – szinte naponta – frissül. Ezzel párhuzamosan ugyanezen tartalmak megjelennek az MNOÖ és a Zentrum hivatalos *Facebook-oldalán* is, továbbá hetente legalább háromszor *online választási hírlevelet küldünk mintegy 900 email-címre*. Az említett tartalmakat a hetilapunk, a *Neue Zeitung* is közli. Amint kialakult az egységes országos lista, a hivatalos online felületeinken képpel és egy-egy rövid hitvallással bemutatjuk jelöltjeinket. A MNOÖ évek óta bejáratott, a közösség tagjai által jól ismert és nyomon követhető *online felületein* tájékoztatja a nemzetiség tagjait a választásokkal kapcsolatos információkról, így a választási eljárásról, a szavazólapokkal kapcsolatos tudnivalókról, a szavazás menetéről. A 2016-ban elfogadott és 2020-ban megújított „Steh dazu!” stratégia öt központi témában foglalja össze a magyarországi németiség céljait. (Politika, nevelés-oktatás, kultúra, ifjúság, média).

Gugán János,
az Országos Horvát Önkormányzat elnöke

Az Országos Horvát Önkormányzatnak az önkormányzati nemzetiségi választásokat illetően tájékoztató szerepe van: azokat az információkat, amelyeket a Nemzeti Választási Irodától kaptunk, eljuttatjuk az összes helyi és megyei horvát önkormányzathoz és civil szervezetéhez, hogy fel tudjanak készülni a választásokra. A legfontosabb tudnivalók,

hogy milyen időpontokhoz köthetők azok a feladatok, amelyek a civil szervezetekre várnak: mikorra kell regisztrálni, mikorra kell leadni a listát, kik regisztrálhatnak, és hol vannak a választások.

Idén körülbelül ugyanannyi településen tűzik ki a választást, mint öt évvel ezelőtt, amikor 116 településen tartottak választást. A korábbiak közül néhány településen nincsenek meg a feltételek, tehát a horvátok száma 30, illetve 25 alatti, vannak viszont olyan új települések, ahol nagyobb számban jelentek meg most horvátok. Reálisan tehát most is ugyanannyi településsel számolhatunk, elenyésző átrendeződéssel.

A magyarországi horvátok médiáján keresztül buzdítjuk a közösségünk tagjait, hogy regisztráljanak és menjenek el szavazni, tehát a *Hrvatski Glasnik* újságunkon, ennek a webes oldalán, a *Croatica Rádió*n és *Croatica TV-n* keresztül érjük el őket. Ezen túlmenően maguk a jelöltállító civil szervezetek és a helyi önkormányzatok tudják *személyesen*, felhívásokkal és *szórólapokkal* is elérni a településükön élőket. Most indulnak azok a fórumok, ahol a legfontosabb határidőkről és a szavazás lebonyolításáról előszóval is tájékoztatják a közösség tagjait.

Kramarenko Viktor,
az Országos Ruszin Önkormányzat elnöke

A Nemzeti Választási Iroda (NVI) a június 9-i, az Európai Parlament tagjainak és a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választásával közös eljárásban megrendezésre kerülő általános nemzetiségi önkormányzati választásával kapcsolatos tájékoztató anyagait tartalmazó nyomtatott kiadvány hasznos segítséget nyújt a választások zökkenőmentes lebonyolításában.

Az NVI által közzétett táblázat adatai szerint 60 helyen lehet ruszin önkormányzati választásokat tartani. A Njtv. 56. paragrafus (1) bek. c) pontjára hivatkozással Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében a Dankó Pista Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Szakgimnázium, Technikum és Kollégium, KATICA Bölcsőde (röviden: Dankó Pista Nevelő-oktató Központ) Biri település székhelyére és 6 telephelyére is kitzúzták a választásokat. Az országgyűlés ruszin nemzetiségi szószólója és az Országos Ruszin Önkormányzat elnöke látogatást tett a helyszínen, valamint a Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye kormányhivatalánál, ahol kiderült, hogy az intézményben 2018 óta ruszin népismeretet oktatnak magyar nyelven, ami ütközik a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény I. fejezet 2. § (4) (4a) (4b), valamint az V. fejezet 22§ 1) bekezdésben foglaltakkal. Végül az adatszolgáltatásra kötelezett Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal (NSZFH) elnökével, *dr. Magyar Zitával* folytatott hosszas levelezés után 2024. március 11-én *dr. Hankó Balázs*, a Kulturális és Innovációs Minisztérium felsőoktatásért, innovációért és szakképzésért, felnőttképzésért felelős államtitkár megerősítette, hogy a NSZFH az adatmódosítás alapján a Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében Biri településen és a *Dankó Pista Oktatóközpont 6 telephelyén nem folyik ruszin nyelvoktatás*. Ennek eredményeként a frissített adatokból törölték az ezekre a helyszínekre előzetesen kitzúzott ruszin önkormányzati választásokat.

Jelenleg 42 ruszin nemzetiségi önkormányzat végzi a nemzetiségi identitás ápolását, a Nemzeti Választási Bizottság (NVB) 53 helyen tűzött ki választásokat, ami 26 százalékos növekedést jelent. A nemzetiségeknél a listaállítás nem változik: a jelölő civil szervezetek állíthatnak listát az országos, a fővárosi, a Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyei területi és a települési választásokon. Az Országos Önkormányzat a közgyűlésen ad tájékoztatást a civil szervezetek képviselőinek, akik tagjai az Országos Ruszin Önkormányzat közgyűlésének. A tájékoztatás az országos, a területi és a települési önkormányzatok rendezvényein, az NVI által kiadott ismertető anyagból szervezett képzéseken történik.

Gyurity Milán
a Szerb Országos Önkormányzat alelnöke

A Nemzeti Választási Iroda tájékoztatóján, melyen a Szerb Országos Önkormányzat elnöke, Szutor Lászlóné vett részt, általános tájékoztatást kaptunk, ezen kívül megfogalmaztunk néhány kérdést a jelölő szervezetek regisztrációjával kapcsolatban. Ezen a területen ugyanis változás történt az előző választáshoz képest. Kérdés, kit tudunk majd regisztrálni a civil szervezeteink közül a jelenlegi követelményeknek eleget téve. Most állítjuk össze az országos listákat is. Volt törekvés arra a szerb közösségen belül, hogy egy közös lista legyen, de a jelenlegi állás szerint legalább két lista lesz. A népszámlálási adatok a szerb közösség növekedését mutatták, és valóban több településen van lehetőség a számok alapján önkormányzat megalakítására. Bár hónapok óta folynak megbeszélések erről a lehetőségről, kérdés még, hogy ez ténylegesen hol történik majd meg.

A médiát kívánjuk felhasználni, hogy közösségünk tagjait a választással kapcsolatos tudnivalókról tájékoztassuk. Nemzetiségi médiánk szintet lépett, a közelmúltban nagyot fejlődött a Szerb Országos Önkormányzat által támogatott *Média Központunk*. Az internetes portálunkon keresztül nagyon sok embert elérünk az eddigi csatornáink mellett, tehát a nemzetiségi újságunkon, rádión és tévén keresztül is. Az információkat a klasszikus módon is eljuttatjuk, de internetes portálunk nagy nézettségnek örvend, napi szinten tájékoztat.

Szeretnénk buzdítani a szerb közösséget, hogy többen vegyenek részt a választáson, mint öt évvel ezelőtt, akkor ugyanis azt tapasztaltuk, hogy a népszámlálási adatokhoz képest a választáson résztvevők száma igen csekély volt. Tudatosítani szeretnénk, hogy a közösségekben aktív életet élőknek a választás fontos esemény, mert ettől függ a következő öt évben az intézményeink működése. A Szerb Országos Önkormányzat alá jelenleg számos olyan intézmény tartozik, ami pár évtizeddel ezelőtt még nem létezett: iskolarendszer, kulturális intézmények, médiaközpont, kutatóintézet, színház.

Grexa Liliana,
ukrán nemzetiségi szószóló

Részletes tájékoztatást kaptunk a jelöltállításra vonatkozó és a névjegyzékre vonatkozó határidőkről, a választásokkal kapcsolatos fontosabb változásokról, és a Nemzeti Választási Iroda egy hasznos összefoglaló anyagot is átadott nekünk. 2024-ben összesen 107 településen írtak ki ukrán nemzetiségi választást, ami *kétszer több mint öt évvel ezelőtt*. Azt, hogy a gyakorlatban végül hol lesz választás, sajnos most még nem tudjuk megmondani, hiszen a nemzetiségi választások kiírása alapjául szolgáló népszámlálási adatokban nincs különválasztva települési szinten, hogy az adott településen magukat az ukrán nemzetiséghez tartozónak vallók közül mennyi a magyar és mennyi a külföldi állampolgár. Éppen ezért az ukrán menekültek magas száma miatt előfordulhat, hogy van olyan település, ahol ugyan sok ukrán nemzetiséghez tartozó személy él, de mivel nem magyar állampolgárok, nem alakíthatnak nemzetiségi önkormányzatot.

Több jelölő szervezet is ringbe száll a mostani választásokon, így az adott szervezet vezetői döntenek el, hogy kiket jelölnek települési, területi vagy országos szinten. Azt gondolom, hogy elsősorban online és személyes kommunikációval lehet elérni a nemzetiséghez tartozókat. Én a szószólói oldalamon *Választási kisokos* címmel rovatot indítottam.

Felföldi Mária,
az Országos Lengyel Önkormányzat elnöke

A Nemzeti Választási Iroda honlapján nemzetiségi bontásban elérhető adatok szerint a lengyel nemzetiség esetében 2024-ben 60 településen kell kitűzni a települési nemzetiségi önkormányzati választást. Ez azonban korántsem jelenti azt, hogy az adott településen nemzetiségi önkormányzat alakul. Sok függ attól, hogy a jelöléshez szükséges számú ajánlást összegyűjti-e a képviselőjelölt, a jelöltet a helyi választási bizottság nyilvántartásba veszi-e, s végül a települési nemzetiségi önkormányzati választás eredményesen zárul-e. Az előző, 2019. évi lengyel nemzetiségi önkormányzati választást például 53 település esetében tűzték ki, azonban csak 44 településen lehetett megtartani a választást. A nemzetiségi önkormányzati választáson a listaállításban a jelölő szervezetként a jogerősen nyilvántartásba vett nemzetiségi civil szervezet (egyesület) vehet részt. A nemzetiségi szervezet felelőssége, hogy kit jelöl nemzetiségi önkormányzati képviselőnek, illetve közös jelöltet állít-e más jelölő szervezettel.

Az Országos Lengyel Önkormányzat a közelgő választásokról az általa alapított újságban, a *Polonia Węgierska*-ban, illetve annak mellékletét képező *Głos Polonii*-ban, továbbá az országos önkormányzat honlapján adott hírt. A települési önkormányzatokhoz e-mailben folyamatosan eljuttatjuk a választási információkat, az NVI által összeállított „választási kisokos”-t, illetve felhívtuk a figyelmüket arra, hogy kövessék a Nemzeti Választási Iroda honlapján megjelenő tájékoztatókat. A magyarországi lengyel közösség tagjai tudják, hogy a Magyarország kormánya támogatásával működő intézményeink fejlesztése, valamint a lengyel nyelv és kultúra ápolása közös feladatunk. Arra bátorítok mindenkit, hogy vallja meg büszkén nemzetiségi hovatartozását, 2024. május 31-ig regisztráljon a nemzetiségi névjegyzékbe, szavazatával fejezze ki kötődését a lengyel nyelvhez, kultúrához és történelmi hagyományokhoz.

Olvassa a BARÁTSÁG-ot! Fizessen elő most 2024-re!

Éves előfizetési díj: 3000 Ft (1800 Ft + 1200 Ft postaköltség), félévre: 1500 Ft

A folyóirat előfizethető átutalással:

az Országos Nemzetiségi Önkormányzatok Szövetsége főszámlája,
Barátság folyóirat alszámláján, OTP Bank: 11743057-26413457

e-mail címeink: baratsagujsag@gmail.com, eva.mayer@nemzetisegek.hu

honlapunk: <http://nemzetisegek.hu>

Várjuk könyvtárak, iskolák, kisebbségi önkormányzatok, egyesületek, baráti körök jelentkezését!